

Če bolj se pleme po enem vodilu redi, bolj je tako pleme stanovitno, in torej so že požlahnjena plemena tolikanj več veselje in dobiček kmetovalcu, kateri se pri živinoreji vedno umnih vodil drži.

Zárod gozdov s presajanjem mladih sadik.

(Konec.)

9. Kako vsajene sadike varovati?

Vsakdo, ki je veliko dreves posadil, bode gotovo skrbel, da mu jih nihče ne poškoduje, sicer je ves njegov trud zastonj.

Vsak prostor, ki je nasajen z majhnimi sajenkami, mora se skrbno varovati skrivne divjačine in domače živali. Najbolje je, da jarek okoli sadišča skopljemo, ali da se prostor s primernimi mejami ogradi.

Če pa imamo več sajenke, 6 do 10 čevljev dolge, presaditi, moramo jim podporo dati, kajti brez podpore jih veter sèm ter tje maha, ali sneg polomi. To pa se naredi s količki, ki morajo primerno dolgi in debeli in iz trdnega lesa biti. *) Tudi morajo koli, ki naj pri večih sadikah k večemu 7 čevljev iz zemlje molé, pred zasadbo v zemljo zabiti biti; če jih še le potem zabijemo, ko so že drevesca v zemlji, lahko bi se zgodilo, da jim poškodujemo koreninice, koli pa bi v zrahljani zemlji tudi trdno ne stali.

Prvo je tedaj, da zabijmo kol v sredo jamice; pri sajenji sajenk pa opazujemo, da kole zmirom tako postavljamo, da zaznamovana polnočna stran zopet na isto stran pride, da kol proti poldnevni strani stoji, da more sadike v vročih dnevih opoldne nekoliko sence dati.

Ko smo sajenke tako vsadili, kakor je bilo povedano, je privežimo s trto ali pa slamo v podobi 8 ne-
kolikokrat, pa ne trdo, na kol; med kol in sajenko je dobro mahú djati, da se ne riblje in tako ne rani.

Na pašnikih je treba sajenke še 4 čevlje visoko s trnjem, najbolj z brinovino, ovezati. Če so pa s tem še premalo zavarovane, pa zabijmo več po 5 čevljev iz zemlje molečih količev okoli sajenke.

Da sajenke po koncu rasto, pomaga to, da dva 5 čevljev iz zemlje stoječa kola zraven sajenke zabijemo in jo s slamnatimi vrvmi ali pa trtami na kole privežemo.

Opazujemo potem sadišče. Če trava raste, smemo jo kositi, živino pa še le po takem sadišču pasti, ko so drevesa že toliko odrasla, da ne trpé škode, ako se živina ob nje drgne; majhnim in še ne odraslim drevescem se sicer koreninice polomijo in posušé.

Franjo Padar.

Odgovor na dvoje vprašanj.

Kako pomagati boleznim v gobcu in na parkljih?

„Novice“ so to bolezen že tolikokrat popisovale, da vsak gospodar, ki naš list ima in si ga v bukve vezati dá, pomoč lahko najde v njih.

Na Otlici se je, kakor se nam piše, pred nekoliko tedni začela ta bolezen in zelo razširila, tako, da so gospodarji v strahu.

Ravno ta bolezen je lani in letos zelo razsajala po več deželah, tudi na Štajarskem, Kranjskem itd. Njegovarna ni bila, skor nobeno živinče ni poginilo, ako ni

*) Povsod priporočano žganje takih kolov od spodaj ne trpi zavoljo tega nič dalje, ako se taki koli z žgano smolo ne napojijo. Mnogo skušenj je že narejenih. Ako pa od spodej žgane kole pol čevlja nad, in pol čevlja pod zemljo z zažgano smolo nekolikokrat namažemo in pustimo, da se še pred zabijanjem v zemljo posušé, je to posebno dobro in taki koli veliko delj časa trpé, posebno pa, če smo jih od hrastov, ali akacij ali šilovine vzeli.

Pis.

že popred bolešno bilo. Ko se mehurčki v gobcu, na jeziku ali tudi nad parklji in med parklji prederó, se zacelijo kmalu in bolezen je konec v kakih 8, 10 ali 14 dnevih. Vendar trpi živina veliko, ker ne more žreti, jo noge bolijo, vročnica trpinči, včasih se tudi na vimenu naredijo mazulčki. Včasih pa je tudi huda ta bolezen, da živina pogine, parklje izzuje itd. Tudi je nekaterekrat nalezljiva.

Navadno pa, kakor smo rekli, ni bolezen huda, in če manj se ozdravlja, tem bolje je večidel. Ljudje so večkrat prav neumni in ribajo jezik in gobec z ostrimi zdravili ali drgnejo kožo nad parklji z njimi. Vsak pameten človek lahko razvidi, da, kjer je bolečina in vročina, se le s hladnimi rečmi tolažiti mora, a ne ogenj še netiti!

Zato naj se bolni gobec spira rahlo le z mrzlo vodo, z jesihom zmešano, kateri se pridene še nekoliko medú (strdi). Tako naj se gobec (in to rahlo) spira vsaki dan kake trikrat. Bolno živino imej v čednem, ne soparnem hlevu in dajaj jej (ako more še kaj žreti) le mehke klaje, ne sená ali otave.

Ako ima živinče bolezen na parkljih, tudi malo počenjaj; v čednem hlevu jo drži, ne goni je na pašo; trikrat na dan jo postavi v tekočo vodo za pol ure, ali pa parklje ovij z ilovico, ki si jo z jesihom podelal; tako rahlo ovite parklje polij včasih z mrzlo vodo.

Tako ravnaj pri navadni bolezni v gobcu in na parkljih. Če pa je koža v gobcu ali okoli parkelj gnajiti začela, treba je gnojna mesta pomočiti z vodo, v kateri se je raztopilo žgano apno.

Odvrniti te bolezni takrat ni mogoče, kedar je kužnina v zraku, kteremu ne moremo prestriči poti do živine.

Kako mravljinice odgnati od drevja.

Gospodarja v Sodražici, ki nam je to vprašanje stavil, napotujemo na 10. list letošnjih „Novic“, pa tudi na to, kar je bilo v našem listu že mnogokrat rečeno, da prav gotove pomoči zoper ta mrčes ni. Mnogi vrtnarji pa hvalijo tudi petroleum, ono smrdljivo kamnito olje, kteremu se ogiblje vsaka žival.

Politične stvari.

Dvakrat tri.

Ustavneži so res smešni ljudje. Na jeziku jim je zmirom Avstrija, delajo pa na njeno pogubo. Federalizma se bojé kakor peklenščeka, češ, da federalizem razruši Avstrijo. Tako so kričali pod Schmerlingom, in brž potem so sprejeli dvalizem, ki je Ogersko odcepil od Avstrije a nič družega ni kakor federalizem iz dveh členov, — in isto tako kričijo tudi dandanes, pa sklenili so že, da Nemci, Magjari in Poljaki morajo „vodstvo“ prevzeti v Avstriji, to je, gospodje biti vsem drugim narodom. Galiciji naj se dá samostojnost, vsem drugim, sedanji ustavi nasprotnim deželam in tudi Čehom pa nič.

Ni še gotovo, da bo deželni zbor galicijski zadovoljen s tem, o čemur so se nekteri kolovodji poljski pogodili s Potockijem; al recimo, da bode zadovoljen in da se potem Poljakom posebna pogača peče, kaj pa bodo vsi drugi narodi avstrijsko-ogerski k tej trójici rekli? Gotovo se vsi narodi takraj in unkraj Litave vzdignejo zoper nemško-magjarsko-poljsko gospodstvo. V vrsti teh nasprotnih narodov bodo Čehi, Rusini, Hrvati, Srbi, Slovaki, Slovenci in Tirolci. In tem nenemškim narodom se bode pridružilo obilo avstrijskih Nemcev, ki so iz družih vzrokov tako malo